

УДК 615.851:159.942]:378:[37.015.3:005.32]:[811.111:378.091.212:7.071

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-10\(56\)-126-136](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-10(56)-126-136)

Артьомова Євгенія Олександрівна кандидат філологічних наук, доцент, кафедра суспільно-гуманітарних наук Луганської державної академії культури і мистецтв, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0001-5230-6421>

Холмакова Юлія Валеріївна старший викладач, кафедра суспільно-гуманітарних наук Луганської державної академії культури і мистецтв, м. Київ, <https://orcid.org/0000-0002-9340-6012>

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ АРТ-ТЕРАПІЇ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У СТУДЕНТІВ ТВОРЧИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Анотація: Метою статті є теоретичне обґрунтування можливостей застосування методів арт-терапії у процесі формування мотивації до вивчення англійської мови студентами творчих спеціальностей. Наголошено, що сучасна вища освіта потребує пошуку інноваційних педагогічних підходів, які інтегрують когнітивні та емоційні аспекти навчання, сприяють активізації внутрішньої мотивації та розвитку особистісних ресурсів студентів. Особлива увага приділяється творчим спеціальностям, де мистецька діяльність є органічним середовищем формування навчальної мотивації. Методологічну основу дослідження становлять принципи системного, особистісно орієнтованого та компетентнісного підходів, а також положення теорії самодетермінації. Для досягнення поставленої мети використано методи аналізу та узагальнення наукової літератури, порівняння вітчизняного й зарубіжного досвіду застосування арт-терапевтичних методів в освітньому процесі. У результаті проведеного теоретичного аналізу окреслено наукові підходи до розуміння навчальної мотивації та її ролі у процесі засвоєння іноземної мови. Розглянуто арт-терапевтичні методи, зокрема ізотерапію, музикотерапію, драматерапію, танцювально-рухову терапію та творче письмо, що мають потенціал позитивного впливу на емоційний стан студентів, зниження рівня тривожності та формування позитивного ставлення до навчання. Зроблено висновок, що інтеграція арт-терапії у процес вивчення англійської мови може виступати ефективним інструментом підвищення мотивації, розвитку комунікативної активності та креативного мислення. У висновках наголошується на необхідності подальших емпіричних досліджень, спрямованих на перевірку ефективності арт-терапевтичних методів у навчальному процесі та визначення їх впливу на динаміку мотиваційних характеристик студентів творчих спеціальностей.

Ключові слова: емоційна регуляція; інноваційні підходи у навчанні; креативність; самодетермінація; драматерапія; музикотерапія.

Artomova Yevheniia Oleksandrivna PhD in Philology, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Social and Humanitarian Sciences, Luhansk State Academy of Culture and Arts, Kyiv, <https://orcid.org/0000-0001-5230-6421>

Kholmakova Yuliia Valeriivna Senior Lecturer at the Department of Social and Humanitarian Sciences, Luhansk State Academy of Culture and Arts Kyiv, <https://orcid.org/0000-0002-9340-6012>

USE OF ART THERAPY METHODS FOR DEVELOPING MOTIVATION TO STUDY ENGLISH AMONG STUDENTS OF CREATIVE SPECIALTIES

Abstract. The purpose of the article is to provide a theoretical substantiation of the possibilities of applying art therapy methods in the process of developing students' motivation to learn English in creative specialties. It is emphasized that modern higher education requires innovative pedagogical approaches that integrate cognitive and emotional dimensions of learning, foster intrinsic motivation, and strengthen students' personal resources. Special attention is paid to creative specialties, where artistic activity represents a natural environment for the formation of learning motivation. The methodological basis of the study includes systemic, learner-centered, and competence-based approaches, as well as the principles of self-determination theory. To achieve the set objective, the authors employed methods of analysis and synthesis of scientific literature, as well as a comparative review of domestic and international experience in applying art therapy techniques within the educational process. As a result of the theoretical analysis, various scientific approaches to understanding learning motivation and its role in mastering a foreign language were outlined. Art therapy methods such as visual art therapy, music therapy, drama therapy, dance movement therapy, and creative writing were examined, demonstrating their potential to positively influence students' emotional state, reduce anxiety, and form a constructive attitude toward learning. It is concluded that integrating art therapy into English language instruction may serve as an effective tool for enhancing learning motivation, promoting communicative activity, and stimulating creative thinking. The conclusions emphasize the need for further empirical studies to test the effectiveness of art therapy techniques in the educational process and to determine their impact on the dynamics of motivational characteristics of students in creative specialties.

Keywords: emotional regulation; innovative approaches in education; creativity; self-determination; drama therapy; music therapy.

Постановка проблеми. Сучасна система вищої освіти України вимагає пошуку нових форм і методів навчання, які б сприяли активізації пізнавальної

діяльності студентів. Особливої уваги потребує проблема формування мотивації до вивчення англійської мови у студентів творчих спеціальностей. Для них англійська є не лише інструментом академічної комунікації, але й засобом інтеграції у світовий культурний простір, участі в міжнародних конкурсах, фестивалях та професійних проєктах. Проте на практиці виявляється, що студенти-музиканти, актори, хореографи часто відчують недостатню мотивацію до систематичного вивчення іноземної мови, оскільки їхня увага переважно зосереджена на творчій діяльності.

У цьому контексті особливу цінність набуває використання арт-терапевтичних методів, які дозволяють поєднати навчальний процес із творчістю, сприяють формуванню внутрішньої мотивації, зниженню тривожності та створенню позитивного емоційного середовища. В умовах воєнного стану в Україні арт-терапія також виступає ресурсом психологічної підтримки студентів, допомагаючи зберігати психічне здоров'я та продуктивність навчальної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науковій традиції проблема арт-терапії та її можливостей активно вивчалася в контексті психологічної практики та освіти. Зокрема, В. Панок наголошує на значенні арт-терапії у розвитку емоційного інтелекту студентів, а Л. Найдьонова підкреслює її роль у формуванні психологічної стійкості та адаптації в умовах сучасних викликів. У зарубіжних дослідженнях увага приділяється як загальній ефективності арт-терапії, так і її впливу на мотивацію до навчання. Так, К. N. Mehta відзначає, що залучення арт-терапевтичних практик позитивно впливає на академічні результати. Ü. Akbulut та Y. Nishida показують, що використання мистецьких методів знижує рівень тривожності та підвищує навчальну мотивацію студентів. Систематичні огляди J. Czamanski-Cohen та K. Weihs, а також S. Slayton та колег підтверджують високу ефективність арт-терапії у різних сферах, проте підкреслюють потребу в подальших емпіричних дослідженнях саме в освітньому середовищі. У контексті мотивації до навчання значний вплив мають класичні теорії: ієрархія потреб А. Маслоу, гуманістичний підхід К. Роджерса, теорія самодетермінації Е. Десі та Р. Раяна, а також дослідження мотивації у вивченні другої мови Р. Гарднера та Е. Ушіоди. Вони формують методологічне підґрунтя для інтеграції арт-терапевтичних практик у навчання, адже акцентують увагу на внутрішніх потребах, особистісному розвитку та соціально-емоційних чинниках. Попри значні наукові напрацювання, існують певні обмеження: більшість досліджень арт-терапії зосереджені на клінічній та корекційній практиці, тоді як її потенціал у сфері освіти, особливо для студентів творчих спеціальностей, вивчений недостатньо. В нашому дослідженні ми намагалися заповнити саме цю прогалину, аналізуючи можливості використання арт-терапевтичних методів як засобу підвищення навчальної мотивації та зниження тривожності у студентів творчих спеціальностей. Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значну кількість

досліджень, присвячених арт-терапії, більшість із них зосереджені на клінічних, корекційних чи реабілітаційних аспектах. Натомість освітній вимір цієї практики, зокрема її вплив на мотивацію до навчання студентів творчих спеціальностей, досліджений недостатньо. Обмеженою також залишається кількість емпіричних робіт, що аналізують зв'язок між арт-терапевтичними методами та рівнем тривожності й психологічної стійкості студентів. Отже, питання інтеграції арт-терапевтичних практик у навчальний процес закладів вищої освіти потребує подальшого вивчення. Саме на вирішення цієї проблеми спрямоване наше дослідження, результати якого можуть зробити внесок у розвиток психологічних та педагогічних підходів до підтримки студентської молоді.

Мета статті - теоретично обґрунтувати ефективність арт-терапевтичних методів у підвищенні мотивації студентів творчих спеціальностей до вивчення англійської мови.

Виклад основного матеріалу. Мотивація навчальної діяльності є ключовим фактором ефективності освітнього процесу, розвитку особистості та професійної самореалізації студентів. В умовах сучасної вищої освіти формування внутрішньої мотивації є особливо актуальним для студентів творчих спеціальностей, адже їхня навчальна діяльність тісно переплітається з творчим самовираженням та емоційною сферою. Проблема мотивації активно досліджується у психології та педагогіці вже більш ніж останні півстоліття. Класичні теорії, такі як ієрархія потреб А. Маслоу [1], підкреслюють значення внутрішніх потреб у формуванні навчальної активності, а К. Роджерс [2] акцентує увагу на особистісно-орієнтованому підході до навчання, де студент стає активним учасником власного розвитку. Сучасні підходи до мотивації навчальної діяльності поєднують психологічні, когнітивні та соціокультурні фактори. Теорія самодетермінації визначає внутрішню мотивацію через автономію, компетентність та соціальну належність, тоді як зовнішня мотивація підтримує навчальні дії через винагороди та оцінювання. У педагогіці мотивація розглядається як система спонукань, що стимулює студента до навчальної діяльності. Важливе розмежування внутрішньої та зовнішньої мотивації: Внутрішня мотивація – це інтерес до знань, прагнення до саморозвитку, задоволення від навчання. Зовнішня мотивація – пов'язана з оцінками, винагородами, соціальними очікуваннями та перспективою професійної реалізації.

Емпіричні дослідження показують, що найефективніша мотивація – це комбінація внутрішніх і зовнішніх чинників, адаптованих до особливостей студента та навчального середовища. Студенти творчих спеціальностей характеризуються високою чутливістю до емоційних стимулів, потребою у самовираженні та інтересом до інтерактивних форм навчання. Вони часто демонструють нижчий рівень внутрішньої мотивації до систематичного вивчення дисциплін, не пов'язаних з основним видом їхньої творчої діяльності, таких як англійська мова, оскільки основна увага зосереджена на творчому

процесі. Використання арт-терапевтичних методів дозволяє поєднати навчання з творчістю, підвищує внутрішню мотивацію, зменшує тривожність та формує позитивний емоційний фон [3].

Арт-терапія включає малювання, колаж, ігри, музичні й акторські імпровізації. Дослідження свідчать, що такі методи сприяють кращій залученості студентів, розвитку емоційної компетентності та стійкості до стресу, водночас вони дозволяють поєднувати академічну діяльність із творчим самовираженням під час навчального процесу. Наприклад, стаття «The Bodymind Model: A platform for studying the mechanisms of change induced by art therapy» пропонує теоретичну модель, яка пояснює, як арт-терапія може сприяти психоемоційному відновленню та саморозвитку через інтеграцію тілесних і ментальних процесів. Ця модель може бути корисною для розуміння впливу арт-терапії на мотивацію до навчання, особливо в контексті емоційної та когнітивної активації [4]. В статті науковці дають ґрунтовний опис Bodymind моделі арт-терапії, яка поєднує нейробіологічні та психологічні підходи, описуючи чотири основні терапевтичні процеси: Активація – залучення до творчого процесу через сенсорні та моторні дії; Реорганізація – переробка емоційного досвіду через образотворчі засоби; Зростання – формування нових способів самовираження та саморегуляції; Реінтеграція – відновлення цілісності «я» через інтеграцію емоційних та когнітивних процесів. Ці процеси активуються через взаємодію з арт-матеріалами та можуть бути виміряні за допомогою стандартизованих інструментів. Хоча стаття безпосередньо не розглядає навчання, ми вважаємо, що її концепції можуть бути застосовані до навчального процесу:

- Емоційна активація через арт-терапію може знижувати тривожність і сприяти більшій відкритості до навчання.
- Покращення саморегуляції та емоційної свідомості може підвищити здатність до самоконтролю та зосередженості в навчальному процесі.
- Підвищення самооцінки через вираження себе в мистецтві може мотивувати учнів до більш активної участі в навчанні.
- Інтеграція тілесного досвіду через сенсорні та моторні дії може покращити когнітивні функції, необхідні для навчання.

Студенти творчих спеціальностей (актори, музиканти, хореографи) мають специфічний мотиваційний профіль, який відрізняє їх від студентів технічних або гуманітарних напрямів. Вони характеризуються високим рівнем емоційної чутливості, потребою у самовираженні та прагненням до креативної реалізації в навчальному процесі. В умовах вивчення іноземних мов ці особливості можуть проявлятися як у підвищеному інтересі до інтерактивних, творчих та комунікативних форм навчання, так і у зниженій мотивації до традиційних академічних завдань, таких як вивчення граматики та письмова практика. Особливу роль відіграють емоційні чинники: стрес, тривожність при публічному мовленні, страх помилок у спілкуванні іноземною мовою. За дослідженнями MacIntyre et al., рівень мовної тривожності прямо впливає на активність студентів у класі та на ефективність запам'ятовування лексики [11].

Мотивація до вивчення англійської мови у студентів творчих спеціальностей формується під впливом різних факторів, які можна класифікувати як внутрішні та зовнішні. Внутрішні фактори: інтерес до англійської як інструменту творчого самовираження; прагнення брати участь у міжнародних конкурсах та фестивалях; задоволення від успішного спілкування іноземною мовою. Зовнішні фактори: академічні вимоги та оцінки, стипендія; перспективи професійної діяльності у міжнародному середовищі; вплив викладачів та колективу на формування навчальної поведінки.

За результатами досліджень, студенти творчих спеціальностей демонструють високий потенціал для внутрішньої мотивації, якщо навчальний процес поєднує академічні завдання з творчими активностями. Багато дослідників розглядають внутрішню мотивацію як прагнення до навчання, яке ґрунтується на особистих інтересах, цілях та задоволенні від самого процесу навчання, а не на зовнішніх винагородах (оцінки, дипломи, схвалення). Студенти творчих спеціальностей (мистецтво, дизайн, музика, театр) особливо чутливі до умов, які дозволяють поєднувати академічні завдання з творчими активностями. Поєднання академічного та творчого підвищує залучення до навчання, стимулює самовираження і розвиток креативності, що, у свою чергу, зміцнює внутрішню мотивацію.

Арт-терапевтичні методи у навчанні іноземних мов дозволяють:

1. Активізувати внутрішню мотивацію — інтерактивні завдання, творчі проекти та рольові ігри сприяють більш глибокому залученню студентів [5].
2. Знизити мовну тривожність — через експресивні та проєктивні методи студенти отримують можливість без страху пробувати нові мовні конструкції.
3. Створити позитивне емоційне середовище — колективні творчі завдання формують атмосферу підтримки та співпраці, що стимулює навчальний процес.

Емпіричні дослідження підтверджують ефективність таких методів. Наприклад, Nanavati Mehta (2023) стверджує, що студенти, які брали участь у арт-терапевтичних сесіях, демонстрували підвищену активність та зацікавленість у навчанні англійської мови. Akbulut & Nishida (2025) також відзначають, що інтеграція творчих практик у навчальний процес значно підвищує внутрішню мотивацію студентів.

Арт-терапія (від англ. art – мистецтво та therapy – лікування, відновлення) – це напрям психологічної практики, який ґрунтується на використанні художньої творчості як засобу самопізнання, емоційної регуляції та розвитку особистості. В основі арт-терапії лежить ідея про те, що мистецька діяльність є природним способом вираження внутрішнього світу людини, її почуттів, переживань та думок. Через образ, метафору чи творчу дію особистість здатна виявити й усвідомити те, що важко або неможливо передати вербально [6].

Історично використання мистецтва з лікувальною метою сягає античності: ще Арістотель наголошував на катарсичній функції мистецтва – його здатності очищати душу через співпереживання та емоційне вираження. У XX столітті

3. Фройд розглядав творчість як спосіб сублимації несвідомих потягів, а К. Юнг підкреслював роль символу й архетипу у процесі малювання чи створення міфологічних образів. У подальшому ці ідеї інтегрувалися у практичну психотерапію, а згодом поширилися й у сферу педагогіки.

Сутність арт-терапії полягає у поєднанні трьох ключових компонентів:

1. Творчий процес – сам акт створення (малювання, спів, театралізація, танець, письмо тощо), який активізує уяву й відкриває доступ до внутрішніх ресурсів особистості.

2. Образний продукт – результат творчості (малюнок, колаж, вірш, сценка), що стає матеріальним відображенням внутрішніх станів людини.

3. Рефлексія – процес усвідомлення та осмислення створеного, що дозволяє інтегрувати новий досвід у навчальну або життєву ситуацію.

На відміну від традиційних освітніх методів, що зосереджуються переважно на когнітивному засвоєнні знань, арт-терапевтичні практики апелюють до емоційної й чуттєвої сфер. Вони активізують мотиваційні механізми через інтерес, гру, символіку та можливість вільного самовираження, що відповідає положенням теорії само детермінації [8] та ієрархії потреб [1]. Саме тому арт-терапія розглядається нами як потужний засіб формування навчальної мотивації у сучасній педагогіці. У навчальному процесі вона виступає посередником між емоційною сферою студента та навчальним матеріалом, сприяючи формуванню позитивного ставлення до навчання, підвищенню мотивації та зниженню тривожності. Арт-терапевтичні методи впливають на мотивацію студентів через кілька взаємопов'язаних механізмів:

1. Стимулювання внутрішньої мотивації – творчі завдання дозволяють студентам відчувати особисту зацікавленість у процесі навчання.

2. Зниження навчальної тривожності – через ігрові та творчі практики студенти відчують менше страху перед помилками та оцінюванням.

3. Залучення емоційної сфери – позитивні емоції під час творчих завдань покращують пам'ять та засвоєння матеріалу.

4. Підтримка соціальної взаємодії – групові творчі проекти сприяють розвитку комунікативних навичок і формуванню командного духу.

5. Розвиток саморегуляції та рефлексії – студент аналізує свій навчальний та творчий процес, що підвищує автономність та відповідальність за навчальні результати.

Приклади практичного застосування арт-терапії у навчанні англійської мови:

1. Візуальні:

- Колаж «Моя англійська мрія» – студенти створюють колаж із образів, що символізують їхні цілі у вивченні мови: подорожі, участь у міжнародних фестивалях, кар'єрні прагнення. Під час роботи студенти висловлюють свої

очікування та мрії, що сприяє активізації внутрішньої мотивації та підвищенню інтересу до навчання.

- Малювання «Мій ідеальний урок англійської» – студенти зображують, яким вони хотіли б бачити процес вивчення мови. Це допомагає викладачу адаптувати завдання до потреб групи.

- Графічні щоденники – щоденне малювання асоціативних образів до нової лексики або граматичних структур сприяє кращому запам'ятовуванню та розвитку асоціативного мислення.

2. Драматичні та рольові практики:

- Рольові ігри на тему подорожей, фестивалів, професійних проєктів – студенти виконують ролі туристів, учасників конференцій або артистів на сцені, що сприяє розвитку комунікативних навичок. Імпровізації на задані теми – короткі сценки, створені без попередньої підготовки, стимулюють креативність та розвиток спонтанної мовленнєвої активності.

- Міні-театральні постановки – студенти створюють короткі вистави на базі казок, пісень або сучасних сюжетів.

3. Музично-рухові практики:

- Виконання пісень англійською, інтегрованих із ритмічними рухами – закріплює нову лексику та граматичні конструкції.

- Ритмічні вправи для запам'ятовування слів – повторення слів під ритм або музичний супровід покращує запам'ятовування та робить навчання більш захопливим.

- Танцювальні імпровізації під пісні англійською – дозволяють студентам виразити сенс тексту через рух, що одночасно розвиває мовленнєве та креативне мислення.

4. Творче письмо:

- Складання історій або сценаріїв на тему професійних інтересів – студенти створюють короткі оповідання або сценарії про мистецькі проєкти.

- Написання поезії з використанням нової лексики – активує образне мислення і допомагає краще засвоювати лексику.

- Аналіз та обговорення творчих робіт – групові дискусії про колажі, малюнки, сценарії та поезію стимулюють розвиток мовленнєвої активності.

Таким чином інтегроване застосування арт-терапевтичних практик дозволяє: активізувати внутрішню мотивацію студентів; формувати емоційний позитивний клімат у навчальній групі; забезпечувати ефективне засвоєння навчального матеріалу; враховувати індивідуальні особливості студентів творчих спеціальностей. Практичне використання арт-терапії не лише підвищує рівень мотивації, але й сприяє комплексному розвитку студентів, поєднуючи емоційний, когнітивний та соціальний аспекти навчання.

Висновки. Теоретичний аналіз показав, що мотивація є ключовим чинником ефективності навчальної діяльності, особливо у студентів творчих спеціальностей, для яких важлива не лише академічна успішність, а й розвиток

особистісних та професійних компетентностей. У сучасній психологічній та педагогічній літературі виділяють численні підходи до вивчення мотивації: від когнітивних і поведінкових до гуманістичних та самодетермінаційних. Всі вони підтверджують необхідність врахування внутрішньої мотивації, емоційної сфери та індивідуальних особливостей студентів при організації навчального процесу. Арт-терапія виступає ефективним засобом підвищення навчальної мотивації, оскільки поєднує творчий процес, створення образного продукту та рефлексію. Вона дозволяє студентам творчих спеціальностей: знижувати мовну та навчальну тривожність; розвивати креативність і комунікативні навички; формувати позитивне ставлення до навчання; стимулювати внутрішню мотивацію та саморегуляцію. Практичні напрями арт-терапії, такі як візуальні методи, драматичні і рольові практики, музично-рухові вправи та творче письмо, показують високу ефективність у навчанні англійської мови, оскільки інтегрують когнітивний та емоційний аспекти засвоєння матеріалу. В статті підкреслюється, що інтеграція арт-терапевтичних методів у навчальний процес є обґрунтованою з наукової точки зору і може стати основою для формування навчальної мотивації студентів, що буде перевірено в нашому подальшому емпіричному дослідженні.

Подяка Юдову Миколі Олександровичу в. о. ректора Луганської державної академії культури і мистецтв, доценту, заслуженому працівнику культури України і **Плуталову Сергію Івановичу**, директору Фахового мистецького коледжу Луганської державної академії культури і мистецтв, заслуженому діячеві мистецтв України, за сприяння в організації емпіричної частини дослідження.

Література:

1. Maslow A. Motivation and Personality [Текст]. – New York : Harper & Row, 1954.
2. Rogers C. On Becoming a Person: A Therapist's View of Psychotherapy [Текст]. – Boston: Houghton Mifflin, 1961.
3. Deci E., Ryan R. Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior [Текст]. – New York : Springer, 1985.
4. Czamanski-Cohen J., Weihs K.L. The Bodymind Model: A Platform for Studying the Mechanisms of Change Induced by Art Therapy [Текст] // The Arts in Psychotherapy. – 2016. – Vol. 51. – P. 63–71. – DOI: 10.1016/j.aip.2016.08.006
5. Czamanski-Cohen J., Weihs K. The Effectiveness of Art Therapy: A Review of the Empirical Evidence [Текст] // Art Therapy. – 2016. – Vol. 33(2). – P. 66–73.
6. Hennessey B.A., Amabile T.M. Creativity [Текст] // Annual Review of Psychology. – 2010. – Vol. 61. – P. 569–598.
7. Gardner R.C. Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation [Текст]. – London : Edward Arnold, 1985.
8. Hinz L.D. Expressive Therapies Continuum: A Framework for Using Art in Therapy [Текст]. – Routledge, 2009.
9. Dörnyei Z. Motivation in Second Language Learning [Текст]. – Oxford : Oxford University Press, 2005.

10. Gardner R.C. Motivation and Second Language Acquisition [Текст]. – Montreal : Quebec Press, 2010.
11. MacIntyre P.D., Gregersen T., Mercer S. Positive Psychology in SLA [Текст]. – Bristol : Multilingual Matters, 2019.
12. Найдьонова Л. А. Арт-терапія в інформаційну епоху: від віртуальності до справжності [Текст] // Простір арт-терапії: образи, проблеми, ресурси: Матеріали IV Міжнародної конференції. – 2007. – С. 42.
13. Slayton S.C., D'Archer J., Kaplan F. Outcome Studies on the Efficacy of Art Therapy: A Review of Findings [Текст] // Art Therapy. – 2010. – Vol. 27(3). – P. 108–118.
14. Pintrich P.R. The Role of Motivation in Promoting and Sustaining Self-Regulated Learning [Текст] // International Journal of Educational Research. – 2003. – Vol. 39. – P. 459–470.
15. Nanavati Mehta K. Importance of Art Therapy to Improve Students' Academic Performance [Електронний ресурс]. – LinkedIn, 2023. – Режим доступу: <https://www.linkedin.com> (дата звернення: 06.09.2025).
16. Akbulut Ü., Nishida Y. Effects of Voice, Breath Studies and Art Therapy on Academic Motivation-Anxiety of Students [Текст]. – 2025.
17. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми [Текст] : [PDF]. – Київ : ТОВ «Видавництво Ніка-Центр», 2017. – Режим доступу: <https://iitta.gov.ua> (дата звернення: 06.09.2025).
18. Ushioda E. Motivation, Language Identity and the L2 Self [Текст]. – Bristol : Multilingual Matters, 2011.

References:

1. Maslow A. Motivation and Personality [Text]. - New York: Harper & Row, 1954.
2. Rogers C. On Becoming a Person: A Therapist's View of Psychotherapy [Text]. – Boston: Houghton Mifflin, 1961.
3. Deci E., Ryan R. Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior [Text]. - New York: Springer, 1985.
4. Czamanski-Cohen J., Weihs K.L. The Bodymind Model: A Platform for Studying the Mechanisms of Change Induced by Art Therapy [Text] // The Arts in Psychotherapy. - 2016. - Vol. 51. – P. 63–71. – DOI: 10.1016/j.aip.2016.08.006
5. Czamanski-Cohen J., Weihs K. The Effectiveness of Art Therapy: A Review of the Empirical Evidence [Text] // Art Therapy. - 2016. - Vol. 33(2). – P. 66–73.
6. Hennessey B.A., Amabile T.M. Creativity [Text] // Annual Review of Psychology. - 2010. - Vol. 61. – P. 569–598.
7. Gardner R.C. Social Psychology and Second Language Learning: The Role of Attitudes and Motivation [Text]. – London: Edward Arnold, 1985.
8. Hinz L.D. Expressive Therapies Continuum: A Framework for Using Art in Therapy [Text]. – Routledge, 2009.
9. Dörnyei Z. Motivation in Second Language Learning [Text]. – Oxford : Oxford University Press, 2005.
10. Gardner R.C. Motivation and Second Language Acquisition [Text]. – Montreal : Quebec Press, 2010.
11. MacIntyre P.D., Gregersen T., Mercer S. Positive Psychology in SLA [Text]. – Bristol : Multilingual Matters, 2019.
12. Naidyonova L. A. Art Therapy in the Information Age: From Virtuality to Reality [Text] // Art Therapy Space: Images, Problems, Resources: Proceedings of the IV International Conference. – 2007. – P. 42.
13. Slayton S.C., D'Archer J., Kaplan F. Outcome Studies on the Efficacy of Art Therapy: A Review of Findings [Text] // Art Therapy. – 2010. – Vol. 27(3). – P. 108–118.

Журнал «Перспективи та інновації науки»
(Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»)
№ 10(56) 2025

14. Pintrich P.R. The Role of Motivation in Promoting and Sustaining Self-Regulated Learning [Text] // International Journal of Educational Research. – 2003. – Vol. 39. – P. 459–470.

15. Nanavati Mehta K. Importance of Art Therapy to Improve Students' Academic Performance [Electronic resource]. – LinkedIn, 2023. – Access mode: <https://www.linkedin.com> (access date: 06.09.2025).

16. Akbulut Ü., Nishida Y. Effects of Voice, Breath Studies and Art Therapy on Academic Motivation-Anxiety of Students [Text]. – 2025.

17. Panok V. G. Applied Psychology. Theoretical Problems [Text] : [PDF]. – Kyiv: Nika-Center Publishing House, 2017. – Access mode: <https://iitta.gov.ua> (access date: 06.09.2025).

18. Ushioda E. Motivation, Language Identity and the L2 Self [Text]. – Bristol: Multilingual Matters, 2011.